

власності і приватизації державних підприємств; комерціалізації організаційних структур невиробничої сфери тощо. Проте в Україні трудовий потенціал, як про це вже йшлося все ще використовується неефективно. Існує багато проблем, які знижують його якість. Економічна проблема ускладнюється прихованим безробіттям, яке сягнуло в окремих видах економічної діяльності 20—40 % трудоактивного населення, що становить приблизно 3—7 млн чол [2].

Основним чинником розвитку трудового потенціалу особистості є підвищення її освітнього рівня, постійне оновлення знань. Кожній людині, незалежно від посади, яку вона займає, має бути надана можливість для подальшої освіти та кар'єрного зростання. Тому, дуже важливо створити умови для заохочення підприємств витратити кошти на підвищення кваліфікації та освітнього рівня працівників. Частково ця проблема вирішується законодавчо, шляхом дозволу на включення до валових витрат оплати підготовки та перепідготовки працівників у вищих навчальних закладах України за профілем діяльності підприємства [3, с. 5].

Ефективне використання трудового потенціалу потребує значних інвестиційних вкладень, тому важливе значення має фінансови механізм при формуванні, розподілі та використанні грошових коштів для мотивації праці.

Відповідно, ефективне використання трудового потенціалу вимагає розробки та впровадження програми його розвитку та вдосконалення, які б здійснювались з позиції як працівників, так і роботодавців.

Список використаних джерел:

1. Міщук Г.Ю. Чинники формування та використання трудового потенціалу підприємства // Електронний ресурс. Режим доступу: <http://ua.convdocs.org/docs/index-147010.html>
2. Шляхи підвищення ефективності використання трудового потенціалу України // Електронний ресурс. Режим доступу: <http://osvita-plaza.in.ua/publ/398-1-0-38451>
3. Беяцкий Н.П. Кадровый потенциал организаторов производства. — Мн., 2000. — 215 с.

Лисенко Ю.В ., студентка
Науковий керівник: Дорошенко Г.О.,
д.е.н., професор
Харківський національний університет
імені В.Н. Каразіна, м. Харків, Україна

ОБОРОТНИЙ КАПІТАЛ ЯК ЧИННИК ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ФІНАНСОВОГО МЕНЕДЖМЕНТУ

Ефективне управління оборотним капіталом виробничого підприємства - давно відомий та дієвий інструмент «розморожування» фінансових вкладень в запаси, готову продукцію, дебіторську заборгованість тощо. Ці питання є надзвичайно актуальними для промислових підприємств, що мають з різних причин серйозні обмеження та складнощі із забезпеченням ліквідності, оскільки їм необхідно шукати значні внутрішні резерви для фінансування поточної діяльності.

Оборотний капітал □□це найважливіша частина капіталу, яка активно використовується в щоденній ринковій діяльності підприємства, який ще називають робочим або функціонуючим капіталом. Він будується з поточних активів, а саме складається з товарно-матеріальних запасів, дебіторської заборгованості, грошових активів за вирахуванням з них поточних зобов'язань. За своєю сутністю він є власним оборотним капіталом підприємства.

Розподіл завдань з управління робочим капіталом підприємства розподіляється на наступні блоки [1]:

1) *управління грошовими коштами.* У більшості компаній даний блок є найбільш опрацьованим та інформаційно забезпеченим, як мінімум, за допомогою системи «клієнт-банк»;

2) *управління розрахунками з замовниками та постачальниками.* Вирішуючи проблему управління оборотним капіталом, підприємство йде на обмеження в аналізі короткострокової політики, забуваючи про реальний вплив на ефективність роботи самого підприємства. Також підприємство відмовляється від можливості використання факторингу, яке, є викупом дебіторської заборгованості на певних умовах і являє собою форму прямого інвестування грошових коштів в розвиток підприємства та поліпшення економічної ситуації в ньому;

3) *управління складською структурою та транспортною логістикою.* Крім забезпеченості власними джерелами всіх оборотних активів, велика увага повинна бути приділена оцінці достатності власних коштів для формування запасів.

Якщо виробництво та поставки товарів носять нестабільний разовий характер, то є можливість відмовитись від запасів. Але більшість українських підприємств висловлюють необхідність створення їх, оскільки в реальному бізнесі нерідко існує невизначеність в строках постачань та їх неузгодженість зі строками виробництва. Традиційні запаси, які формують сучасні компанії, часто купуються з метою отримання знижки за покупки великими партіями. Створюючи такі великі партії товарів на власних складах, підприємство отримує відносно невелику вигоду у вигляді економії в ціні закупівлі але втрачає більше через зниження оборотності запасів;

4) *запаси, створені задля безпеки.* Часто такий вид запасів носить назву страхових. Такі запаси являють собою роль «буфера» і створюються внаслідок невизначеності попиту та термінів реалізації замовлення;

5) *запаси незавершеного виробництва.* Це запаси продукції, ще не доведеної до кінцевої стадії готовності на період складання звітності;

6) *прогнозні запаси.* Такі запаси створюються з метою стабілізації виробництва при сезонних коливаннях.

Також в управлінні короткостроковою політикою підприємства відіграє важливу роль управління дебіторською заборгованістю. Дебіторська заборгованість являє собою суму, необхідну для сплати в рахунок погашення боргу фізичними та юридичними особами. Вона відволікає кошти з обороту організації, погіршує її фінансовий стан. Після закінчення термінів позовної

давності вона підлягає списанню на збитки в складі позареалізаційних витрат □□□.

Для мінімізації дебіторської заборгованості на підприємстві, рекомендується [3]:

- проводити групування дебіторів за рівнем ризику, а також уникати дебіторів з високим рівнем ризику несплати;

- переглянути та визначити граничну суму продажу готової продукції в борг, виходячи тільки з визначеного фінансового стану клієнта;

- здійснювати операції факторингу або передавати борги на основі договору цесії;

- використовувати попередню оплату;

- підвищити збільшення відрахувань до резерву по сумнівних боргах до 10% виручки від реалізації останнього звітного періоду, що дозволить знизити розмір прибутку до оподаткування.

Інкасація дебіторської заборгованості за термінами і сумами повинна поєднуватися з планованим погашенням кредиторської заборгованості на підприємстві □1□.

Для досягнення максимальної ефективності функціонування короткострокової фінансової політики підприємств необхідна розвиненість та єдине функціонування всіх її складових частин: оборотного капіталу, дебіторської заборгованості, запасів тощо, та вибудовування правильної цінової політики.

Одночасна спроба і максимізувати прибуток і досягти фінансової безпеки зазвичай призводить до конфлікту різноспрямованих інтересів.

Так, нарощування прибутку пов'язане з підвищеним ризиком, а відмова від залучення позикового капіталу, збереження грошових залишків, та інші заходи, спрямовані на забезпечення фінансової стійкості, можуть призвести до зниження рентабельності виробництва.

Отже, не можна одночасно максимізувати і прибуток, і безпеку. Ефективне фінансове управління служить знаходженню «золотої середини» між даними двома цілями.

Незважаючи на те, що в даний час в Україні створено ринкові передумови для ефективного управління робочим капіталом, даний напрямок підвищення ефективності діяльності підприємства знаходиться на початку шляху і має значний потенціал для суттєвого підвищення ефективності фінансового менеджменту підприємства.

Список використаних джерел:

1. Бланк І.А. Фінансовий менеджмент навчальний курс. 2-е изд., Перераб. і доп. Київ Ельга, Ніка-Центр, 2004. 656 с.

2. Романова М.В. Формування фінансової політики підприємства [Електронний ресурс] / Портал бізнес-школи SRC. URL: <http://www.src-master.ru/article100.html>

3. Зикова Н.В. Дослідження підходів до оцінки ефективності діяльності організації [Електронний ресурс] // Економіка і менеджмент інноваційних технологій. 2014. № 12. URL: <http://ekonomika.snauka.ru/>

4. Карминский А.М. Контролинг в бизнесе. М. ВД «ФОРУМ» ИНФРА-М, 2017. 106 с.